

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 11Pc/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721202379
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Hlucháň
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2022:3721202379.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica, sudca JUDr. Ivo Hlucháň, v právnej veci navrhovateľa E. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. F., A. XXXX/X, právne zastúpený Mgr. Robertom Kutišom, PhD., LL.M., advokátom so sídlom Považská Bystrica, Slovenských partizánov 1130/50, IČO: 42 282 641, proti plnoletej dcére W. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. F., Y. XXX/X, právne zastúpená JUDr. Róbertom Faturom, LL.M., advokátom so sídlom Považská Bystrica, Centrum 18/23, IČO: 46 528 644, o zrušenie výživného na plnoleté dieťaťa, takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e vyživovaciu povinnosť navrhovateľa E. U., nar. XX. XX. XXXX voči oprávnenej z vyživovacej povinnosti - dcére W. T., nar. XX. XX. XXXX naposledy upravenú rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 8P/49/2018-34 zo dňa 15. 10. 2018 s účinnosťou od 01. 04. 2022.

Súd návrh W. T., nar. XX. XX. XXXX voči otcovi E. U., nar. XX. XX. XXXX o zvýšenie výživného z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti, na ktorej plnenie bol zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 15.10.2018, sp. zn. 8P/49/20185-34. Uviedol, že jeho dcéra po ukončení základnej školy začala navštevovať Súkromné bilingválne gymnázium S. v M., ktoré navštevovala v čase od 01.09.2016 do 31.01.2017, kde mala problémy s dochádzkou, čo viedlo k zhoršeniu jej akademických výsledkov. Následne prestúpila na Gymnázium v C., ktoré navštevovala od 01.02.2017 do 31.08.2018, kde dosahovala nedostatočné študijné výsledky, opakovala ročník, bolo jej umožnené individuálne vzdelávanie z dôvodu zdravotného stavu, avšak v predmetoch matematika a dejepis bola hodnotená známkou nedostatočný. Následne prestúpila na externé štúdium na súkromnom gymnázium v F., ktoré štúdium podľa jemu dostupných informácií dcéra ukončila. Dcéra od začiatku štúdia na strednej škole nemala nijaký záujem o štúdium, svoje pôsobenie na strednej škole neustále účelovo predlžovala, najmä za účelom poberania výživného a úhrad poisťného štátom. Má za to, že dcéra už počas štúdia na strednej škole bola zárobkovo činná a poberala príjem, zväčša ako čašníčka. Vzhľadom na vyššie uvedené ako i s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 2 Zákona o rodine je v rozpore s dobrými mravmi, aby jeho vyživovacia povinnosť k dcére trvala naďalej. Keďže dcéra ukončila štúdium na strednej škole, ukončila zároveň aj svoju prípravu na budúce povolanie ako i s ohľadom na vek dcéry (má 20 rokov) je zrejmé, že dcéra je dlhodobo schopná sa sama živiť a samostatne uspokojovať svoje potreby. Na preukázanie svojich tvrdení k návrhu pripojil rodný list plnoletej dcéry, výpis známok, posudok ziačky, žiadosť o poskytnutie informácie o dcére, odpoveď na žiadosť a fotokópiu profilu dcéry na linkedin.

2. Dcéra navrhovateľa v písomnom vyjadrení k návrhu žiadala návrh otca zamietnuť, a zároveň žiadala, aby súd zvýšil jeho výživovú povinnosť na sumu 350,- eur mesačne od 09.11.2021, pričom zameškané výživné v sume 253,33 eur je povinný zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedla, v školskom roku 2020/2021 úspešne ukončila stredoškolské štúdium a i naďalej sa sústavne pripravuje na svoje budúce povolanie, je externou študentkou 1. ročníka T. vysokej školy v F., fakulty T.. Navrhovateľ mal o ňu od malička veľmi malý záujem, a preto má za to, že kvôli nezaujmu a nevhodnému správaniu otca sa medzi nimi nevyvinul silný rodičovský citový vzťah (komunikoval s ňou ponižujúco a urážajúco, pred okolím ju zhadzoval, obviňoval). Nikdy je neprišiel zagratulovať k sviatku, ani nedoniesol, resp. neposlal žiaden darček, sladkosť. Neozval sa jej ani jej matke ohľadom skončenia stredoškolského štúdia, nejaví o ňu záujem, nevie, že študuje na vysokej škole, ktorú školu by chcela úspešne doštudovať. Odmietla tvrdenia otca, že by o jeden školský rok študovala dlhšie na strednej škole kvôli tomu, aby jej otec dlhšie platil výživné a štát zdravotné poistenie, mala na to objektívne zdravotné dôvody. Nepožíva alkoholické nápoje, nefajčí a vedie riadny život. Má slabšiu imunitu, astmu, alergie, býva často chorá, musí viesť zdravú životosprávu a nestresovať sa. Trpí sociálnou fóbiou a pravidelne navštevuje alergologickú, psychologickú a psychiatrickú ambulanciu. Z dôvodu sociálnej fóbie nie je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že by si privyrábala prácami popri štúdiu. Aj do školy na prednášky, ktoré máva v piatok a v sobotu, chodíva s matkou alebo sestrou. Počas pracovného týždňa sa venuje učivu a úlohám, ktoré jej zadávajú v škole, preto jej ostáva veľmi málo času na seba a voľnočasové aktivity. Štúdium jej financuje matka, pričom je mesačné náklady predstavujú 774,50 eur (bývanie 80,- eur, strava 150,- eur, oblečenie a obuv 30,- eur, televízia, internet a telefón 66,50 eur, lieky 20,- eur, školné 230,- eur, školské pomôcky 40,- eur, cestovné do školy 128,- eur), avšak v týchto nie sú zahrnuté mimoriadne náklady (napr. na zubné ošetrenie, kúpu okuliarov, výlety, dovolenky, kino, fitness). Vzhľadom k tomu, že nie je spôsobilá sa sama živiť a naďalej sa sústavne a plnohodnotne venuje príprave na budúce povolanie (štúdium na vysokej škole), žiadala, aby navrhovateľ platiť výživné aj naďalej, pričom aby toto výživné súd ešte zvýšil.

3. Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní poukázal na to, že hoci plnoletá dcéra navrhovateľa predložila určité lekárske potvrdenia, tieto sú až od roku 2020 a nevyplývajú z nich, že by nemohla pracovať. Tvrdí, že má sociálnu fóbiu, avšak chodí na vysokú školu s ďalšími spolužiakmi, pričom ani jej spoločenský život nekorešponduje s jej tvrdeniami, zúčastnila sa televíznej súťaže Superstar, nemá problém prezentovať sa na verejnosti prostredníctvom sociálnych sietí. Taktiež z týchto sietí je zrejmé, že vedie aktívny spoločenský život (napr. píše, že sa ide najesť a pod.). Poukázal i na to, že dcéra navrhovateľa vystriedala niekoľko stredných škôl, mala zlé študijné výsledky, absencie, požívala alkohol, kvôli čomu bola predvolaná aj na úrad práce. Nie je pravdou, že sa navrhovateľ o svoju dcéru nezaujímal. Má jednoznačne za to, že dcéra navrhovateľa je schopná sa samostatne živiť, keďže nebol preukázaný opak.

4. Právny zástupca plnoletej dcéry na pojednávaní s návrhom navrhovateľa nesúhlasil, práve naopak, žiadal výživné zvýšiť z dôvodu štúdia na vysokej škole, pričom poukázal na to, že dcéra navrhovateľa minulý rok skončila strednú školu, nepracuje, nakoľko externé štúdium je namáhavé (do školy chodíva každý piatok a sobotu) a nie je evidovaná na úrade práce. Má zdravotné problémy, trpí fóbiou, čo jej určitým spôsobom zamedzuje byť v kolektíve, preto aj štúdium na strednej škole jej trvalo dlhšie, a zároveň preto nemôže ani študovať formou denného štúdia. Do školy chodíva vlakom a študuje ich spolu okolo 200 študentov. Taktiež trpí bronchitídou a nemôže vykonávať ťažkú fyzickú prácu. Poukázal na to, že správy od lekárov nie sú takého charakteru, že by bola vylúčená, resp. nevylúčená možnosť práce.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, plnoletej dcéry a oboznámením, resp. prečítaním obsahu Rodného listu plnoletej dcéry, Výpisu známkov plnoletej dcéry, Posudku žiačky, Žiadosti o poskytnutie informácie o dcére, Odpovede na žiadosť o poskytnutie informácie, SMS správ, Fotokópie profilu dcéry na linkedin, Rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 15.10.2018, sp. zn. 8P/49/2018-34, Rozhodnutia o prijatí na vysokoškolské štúdium, Platobných dokladov SIPO II., Faktúry od L. M., a.s., F., Pokladničných bločkov, Lekárskych správ, Správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T. F., Lekárskej správy MUDr. K. L., MPH, Vyjadrenia klinického psychológa Mgr. M. U., Správ MUDr. Y. U. a MUDr. R. T. a zistil nasledovný skutočný stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 15.10.2018, sp. zn. 8P/49/2018-34, právoplatným dňa 23.10.2018, súd schválil dohodu rodičov, v zmysle ktorej sa, okrem iného, otec

zaviazal od 01.08.2018 prispievať na dcéru zvýšeným výživným zo sumy 49,79 eur na sumu 200,- eur mesačne.

7. Z posudku žiačky, žiadosti o poskytnutie informácie o dcére a jej odpovede súd zistil, že plnoletá dcéra navrhovateľa navštevovala viaceré stredné školy (Súkromné gymnázium S. v M., Gymnázium v C. a Súkromné gymnázium v A.), kde mala problémy s dochádzkou, dosahovala nedostatočné študijné výsledky, pričom na internát v M. bola privezená policajnými príslušníkmi v neskorých nočných hodinách v podnapitom stave.

8. Z predložených SMS správ bolo zistené, že navrhovateľ v období rokov 2015 a ž 2020 svoju dcéru pravidelne kontaktoval, zaujímal sa o ňu a prejavoval snahu s ňou tráviť čas a stretávať sa.

9. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T. F. zo dňa 02.12.2021 súd zistil, že plnoletá dcéra navrhovateľa bola v roku 2016 v jeho evidencii detí s problémovým správaním z dôvodu porušenia zákazu požívať alkoholické nápoje.

10. Z lekárskej správy MUDr. K. L., MPH, imunológa-alergológa zo dňa 03.12.2021 bolo zistené, že je v dlhodobom sledovaní na ambulancii pre inhalačnú alergiu na peľ a psa s prejavmi alergickej nádchy, alergického zápalu očných spojoviek a alergickej astmy. Dlhodobá je nastavená na celkové a lokálne antihistaminiká a antiastmatická podľa potreby, kedy je stav stabilizovaný s občasnými zhoršeniami klinického stavu pri kontakte s alergénom. Takáto forma alergie s takýmito prejavmi ochorenia je jednou z najčastejších foriem alergie, ktorá pri správnej životospráve a adekvátnej liečbe len mierne obmedzuje výkon bežnej aktivity pacienta.

11. Z vyjadrenia klinického psychológa Mgr. M. U. zo dňa 16.12.2021 súd zistil, že plnoletá dcéra navrhovateľa je v ambulancii psychológa vedená od 30.06.2020, kedy dňa 20.07.2020 absolvovala psychodiagnostické vyšetrenie a naďalej ambulanciu navštevuje za účelom podpornej psychoterapie s diagnózou Posttraumatická stresová porucha a Sociálna fóbia. V jej správaní sú prítomné dependentné rysy, prejavy citovej závislosti na matke, zvýraznená intrapsychická tenzia, strata sebadôvery, sklon porovnávať sa s inými, sebakritika, sebaobviňovanie, pocity menejcennosti, strach zo zlyhania, obavné prežívanie, sklon k sociálnej izolácii a vyhýbavé správanie s obmedzenou sociálnou a adaptačnou kapacitou. Tieto prejavy môžu negatívne ovplyvňovať možnosti zaradiť sa pacienta do bežného pracovného procesu, zvládať pracovné nároky a každodenné interpersonálne kontakty. Či môže, resp. nemôže pracovať sa nedá jednoznačne odpovedať.

12. MUDr. Y. U., všeobecný lekár pre dospelých, v správe zo dňa 16.03.2022 uviedla, že pacientka chodí na pravidelné psychiatrické a psychologické kontroly pre diagnózy Adaptačné poruchy a Sociálna fóbia. Na vyšetrenia chodí s matkou, je tichšia, samotársky typ, rada pomáha ľuďom. Pri styku s ľuďmi má strach zo zlyhania, začne sa triasť, nevie ovládať úzkosť. Sama pacientka uvádzala, že by nevládala aj školu aj prácu naraz.

13. Psychiater MUDr. R. T. v správe zo dňa 22.03.2022 uviedol, že pacientka je vedená v jeho ambulancii od 09.03.2020 s predbežným záverom Sociálna fóbia, ktorý záver bol dňa 17.09.2020 preklasifikovaný na Adaptačnú poruchu. Pri poslednej kontrole dňa 25.11.2021, v rámci subjektívnych údajov, okrem iného, pri otázke, či je schopná pracovať popri škole, uviedla, že jednu vec by zvládala (prácu alebo školu), ale obidve by už nedokázala. Stanovená diagnóza nebola v priebehu posudzovaného obdobia takého charakteru, prípadne stupňa, že by si vyžadovala práceneschopnosť alebo prerušenie štúdia a tiež, že by nebola schopná práce.

14. Plnoletá dcéra má v súčasnosti 20 rokov, v akademickom roku 2021/2022 je študentkou 1. roku externej formy štúdia na študijnom programe T. T. vysokej školy v F. s predpokladaným termínom ukončenia štúdia v júni 2025. So školou má spojené náklady so školným v sume 2 300,- eur ročne, školskými pomôckami (napr. knihy, odborná literatúra) a cestovným (jedna cesta 16,04 eur). Tiež má náklady na bývanie (elektrina 40,- eur, plyn 11,- eur, byt 112,54 eur), telefón, TV (spolu 64,- eur), lieky. Má zdravotné problémy s imunitou - astma, alergie (na psa, obilniny, peľ z brezy, jelše, liesky, vaječný žĺtok) ako aj Adaptačnú poruchu.

15. Plnoletá dcéra vypovedala, že je pravdou, že ju policajti dovezli na internát opitú aj to, že bola v Superstar, avšak odtiaľ odišla, lebo to nevládala.

16. Navrhovateľ na pojednávaní na svojom návrh zotrval, nesúhlasil s protinávrhom dcéry a uviedol, že o dcéru záujem mal, chcel ju dokonca zveriť do svojej osobnej starostlivosti, avšak odvtedy začali problémy, zavádzala ho, klamala o školách, v týchto sa o nej negatívne vyjadrovali. Doktorka F. mu sama uviedla, že dcéra v zdravotnom zázname nemá uvedené nič o tom, že trpí alebo trpela nejakým ochorením následkom, čoho by ju odporučila na individuálne štúdium, bolo to len z dôvodu, že na tom trvala jej matka. Výživné v sume 200,- eur dcére platí aj naďalej. Argument protistrany, že by čiastočná práceneschopnosť zakladala povinnosť platiť výživné považoval za neopodstatnený. Jednoznačne bolo preukázané, že dcéra chodí do školy diaľkovo, aj to nepravidelne, nie je evidovaná na úrade práce, nepoberá prídavky a nikým nebolo konštatované, že sa nemôže zapojiť do pracovného pomeru.

17. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Z povahy výživného vyplýva, že právo na výživné je osobným právom dieťaťa a vzniká jeho narodením. Naproti tomu stojí vyživovacia povinnosť obidvoch rodičov k deťom, ktorá im vyplýva zo zákona. Ustanovenie § 62 ods. 1 Zákona o rodine zabezpečuje deťom výživné od ich rodičov do toho času, pokiaľ nie sú schopné samy sa živiť (nerozoznáva pritom deti maloleté a plnoleté a z hľadiska veku detí tieto nároky nediferencuje). Podmienky nároku maloletých aj plnoletých detí na výživné sú rovnaké. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom preto končí v prípade, že preukázali schopnosť samé sa živiť, resp. s ohľadom na konkrétne okolnosti majú takúto možnosť. Kedy nastane takýto faktický stav závisí od okolností daného prípadu, pričom medzi rozhodujúce kritéria na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, vykonávať prácu a podobne. Súhrnne tak možno konštatovať, že dieťa je schopné samé sa živiť vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. V zásade túto schopnosť nadobúda každé dieťa ukončením prípravy na budúce povolanie, či už vo forme stredoškolského alebo vysokoškolského štúdia, pokiaľ tomu nebránia významné okolnosti na strane dieťaťa, napr. zdravotný stav.

19. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že dcéra navrhovateľa je plnoletá, má 20 rokov, v júni 2021 ukončila štúdium na strednej škole a od 09.09.2021 študuje externe na T. vysokej škole v F.. Nie je evidovaná ako uchádzača o zamestnanie na úrade práce a nepoberá prídavok na dieťa. Má zdravotné problémy, astmu a alergie, avšak ide o bežné choroby, ktoré ju neobmedzujú v jej pracovnom živote, resp. nespôsobia jej také závažné ťažkosti, aby nebola schopná sa začleniť do pracovného procesu. Je pravdou, že navrhovateľa dcéra má aj ochorenie psychického charakteru (adaptačné poruchy), avšak psychiater jednoznačne konštatoval, že takéto ochorenie nie je príčinou nezamestnať sa, prípadne byť práceneschopný.

20. Dcéra navrhovateľa na jednej strane argumentuje, že má sociálnu fóbiu s ľuďmi, pri kontakte s cudzími pociťuje napríklad strach, začne sa triasť, zle sa jej rozpráva, avšak na strane druhej bola účastníčkou televíznej show Superstar, kde sa dostala, podľa jej vlastných slov, do najlepšej päťdesiatky účastníkov, navštevuje každý týždeň prednášky, kde je ďalších dvesto ľudí a vedie aktívny spoločenský život prostredníctvom sociálnych médií.

21. Pokiaľ ide o argument plnoletej dcéry, že externým štúdiom sa sústavne a trvalo pripravuje na svoje budúce povolanie, súd uvádza, že v zmysle judikatúry sa za sústavnú prípravu na povolanie považuje taká príprava, ktorá sa uskutočňuje na vysokej škole iba dennou formou štúdia. Taktiež bolo preukázané, že dcéra navrhovateľa nepoberá rodinné prídavky, teda aj z toho v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a) Zákona o prídavku na dieťa je nesporné, že sa nepovažuje za neopatrované dieťa (za neopatrované dieťa sa považuje iba dieťa, ak sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom).

22. Plnoletá dcéra v konaní neprodukovala žiadne dôkazy ohľadom jej zdravotného stavu takého charakteru, z ktorých by bolo možné uzavrieť, že aj napriek ukončeniu strednej školy a začatia externého štúdia na vysokej škole by sa považovala za nezaopatrené dieťa, resp. že by nebola schopná sama živiť. Ba práve naopak, správami od viacerých lekárov, v ktorých dispenzári je plnoletá dcéra, bolo nesporne preukázané, že jej zdravotné problémy i psychického charakteru, ju neobmedzujú v zásadnej miere na živote a zaradení sa do pracovného procesu.

23. Vzhľadom k tomu, že dcéra navrhovateľa v júni 2021 ukončila stredoškolské štúdium, teda nadobudla schopnosť samostatne sa živiť, čím navrhovateľovi zanikla vyživovacia povinnosť, súd návrhu, navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti voči plnoletej dcére, ako dôvodnému v celom rozsahu vyhovel a zrušil jeho vyživovaciu povinnosť k dcére, od 01.04.2022, a zároveň zamietol vzájomný návrh plnoletej dcéry na zvýšenie výživného, keďže nie sú splnené zákonné predpoklady na priznanie výživného zo strany otca/navrhovateľa ako povinného.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku cestou Okresného súdu Považská Bystrica na Krajský súd v Trenčíne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis; § 127 ods. 1, 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, a) že neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).